

LISTY Z CZASÓW WOJNY
JERZEGO, ALINY I KRYSTYNA PLEWKO

CZĘŚĆ DRUGA: LISTY MATKI I SYNA

OPRACOWAŁ KRYSTYN PLEWKO

WARSZAWA 2015r.

JERZY PLEWKO

24.04.1895 -- 02.03.1944

ALINA PLEWKO

15.11.1897 -- 15.02.1963

KRYSTYN PLEWKO

13.01.1926

**Z MIŁOSCIA I WDZIECZNOŚCIĄ OPRACOWANIE TO POSWIECAM PAMIĘCI
RODZICÓW SYN**

SPIS ZAWARTOŚCI

CZĘŚĆ PIERWSZA—LISTY OJCA

ZMIERZCH

SIERPIEŃ 1939r.

WRZESIEŃ 1939r.

JERZY PLEWKO

BIOGRAFIA OJCA

UZUPEŁNIENIA I KOMENTARZE

GRÓB OJCA

LISTY JERZEGO PLEWKO

KOMENTARZE DO LISTÓW

KOPIE LISTÓW

DOKUMENTY JERZEGO PLEWKO

FOTOGRAFIE JERZEGO PLEWKO

INDEKS NAZWISK

INDEKS MIEJSCOWOŚCI

CZĘŚĆ DRUGA—LISTY MATKI I SYNA

WSTĘP

ALINA PLEWKO

BIOGRAFIA MATKI

LISTY ALINY PLEWKO

KOPIE LISTÓW

KOMENTARZE DO LISTÓW

DOKUMENTY ALINY PLEWKO

FOTOGRAFIE ALINY PLEWKO

**DODATEK 1: LISTY Z OFLAGU ADRIANA MIGURSKIEGO
DO ALINY PLEWKO**

BIOGRAFIA ADRIANA MIGURSKIEGO

KOPIE LISTÓW

KOMENTARZE DO LISTÓW

KRYSTYN PLEWKO

BIOGRAFIA SYNA

UZUPEŁNIENIA I KOMENTARZE

LISTY KRYSTYNA PLEWKO

KOPIE LISTÓW

KOMENTARZE DO LISTÓW

DOKUMENTY KRYSTYNA PLEWKO

FOTOGRAFIE KRYSTYNA PLEWKO

INDEKS NAZWISK

INDEKS MIEJSCOWOŚCI

DODATEK 2: WYKAZ OPRACOWAŃ RODZINNYCH

I ZBIORÓW DOKUMENTÓW KRYSTYNA PLEWKO

W S T Ę P

Przełóżdając przed kilkoma latami dokumenty rodzinne natrafiłem na listy z czasów ostatniej wojny. Czytałem je oczywiście na bieżąco, a później także kilka razy, ale dopiero wówczas zdałem sobie sprawę, że są to nie tylko okruchy spraw rodzinnych lecz także swoiste dokumenty o walorze historycznym. Mają one ponad 70 lat. Jest ich łącznie 28, w tym 21 kartek pocztowych. Część korespondencji była pisana na formularzach niemieckiej i węgierskiej poczty obozowej.

Całość tej korespondencji można podzielić na kilka części. Większość (18) to listy i kartki pocztowe wysyłane przez mojego Ojca Jerzego Plewko, porucznika lekarza (chirurga), z obozów internowania na Węgrzech (październik 1939r.—maj 1940r.). Dwa listy Ojca były nadesłane z Jugosławii po jego ucieczce z Węgier (lipiec—wrzesień 1940r.). Były to ostatnie listy od Ojca, gdyż dotarł do polskiego wojska formującego się na Bliskim Wschodzie, a z tam już listów nie można było wysyłać. Także dwa listy z niewoli niemieckiej wysłał do mojej Matki Aliny Plewko Jej bliski kuzyn por. Adrian Migurski (lutą 1940r.). Kolejne listy to pisane przeze mnie ze szpitala jenieckiego w Zeithain, w którym się znalazłem po Powstaniu Warszawskim. Są to trzy listy wysłane do mojej rodziny i znajomej (listopad 1944r.), gdyż tą drogą poszukiwałem mojej Mamy oraz trzy listy od Mamy przesłane do mnie w niewoli (grudzień 1944r.—styczeń 1940r. Po tym liście korespondencja została zakończona w wyniku ofensywy radzieckiej.

Listy przedpowstaniowe oraz liczne dokumenty i fotografie moja Mama wyniosła z naszego płonącego mieszkania, które Niemcy podpalili na Jej oczach. Niestety nie zachowały się listy wysyłane przez nas do Ojca do Węgier i Jugosławii. W korespondencji otrzymywanej od Ojca są liczne braki--przerwy w czasie.

Wszystkie otrzymane od Ojca listy, a także od Mamy i moje były cenzurowane. Z tego względu treść tych listów była stonowana, a informacje dość ogólne, raczej osobiste. Dla tego postanowiłem każdy list opatrzyć komentarzami zwracając uwagę czytelników na sprawy ważne, aczkolwiek ukryte „między wierszami”, a także wyjaśnić imiona czy nazwiska użyte w listach oraz okoliczności nie znane osobom

postronnym. Oczywiście załączam kopie tych wszystkich listów. Niektóre z nich są słabo czytelne, wyblakłe z powodu upływu dość długiego czasu. Wtedy załączam maszynopis ich treści.

Doszedłem także do wniosku, że ich autorzy i adresaci, głównie moi Rodzice pozostają dla czytelników anonimowi. Z tego względu zamieściłem też ich biogramy z dodatkowymi wyjaśnieniami, a dla ich uwiarygodnienia załączyłem kopie najistotniejszych dokumentów oraz także fotografie.

Ze względu na objętość tych materiałów postanowiłem podzielić je na dwie odrębne części: Listy Ojca i Listy Matki i Syna.

LISTY ALINY PLEWKO

BIOGRAM ALINY PLEWKO

1897–1963

Alina Urszula z Magnuskich Plewko urodziła się w Warszawie 6 października 1897 roku. Jej Ojcem był Marcei Palemon Magnuski dziennikarz, Matką Urszula z Karlińskich Magnuska. Przedstawiciele tych dwóch szlacheckich rodów: Magnuscy i Karlińscy dobrze służyli Ojczyźnie zajmując w minionych wiekach wysokie stanowiska państwowe. Alina wychowała się w bardzo patriotycznej rodzinie, w której służenie Ojczyźnie było podstawowym obowiązkiem.

Ojciec Aliny rozpoczął pracę w warszawskiej redakcji dziennika „Kurier Poranny” w końcu XIX wieku na stanowisku reportera wydarzeń lokalnych. Stopniowo awansował by w roku 1915 i zostać wydawcą i redaktorem odpowiedzialnym tego tytułu prasowego. Stanowisko to otrzymał z rąk właściciela gazety Feliksa Fryzego, który opuścił Warszawę przed jej zajęciem przez wojska niemieckie i wyjechał do Rosji. Redaktor Magnuski był gorącym zwolennikiem osoby i linii politycznej Józefa Piłsudskiego i taki też był wizerunek linii programowej „Kuriera Porannego”, wówczas największej polskiej gazety. Alina wychowywała się w rodzinnej atmosferze kultu Piłsudskiego.

Alina Magnuska ukończyła szkołę średnią w Warszawie i już w niepodległej Polsce rozpoczęła studia w Wyższej Szkole Dziennikarskiej. Jednocześnie pracowała, w latach 1918—1928, w redakcji „Przeglądu Wieczornego”, gazety niezależnej ale powiązanej technicznie z „Kurierem Porannym”. W roku 1920 była korespondentem wojennym w czasie wojny polsko-bolszewickiej na froncie warszawskim (fot 1.). W latach dwudziestych była członkiem klubu sprawozdawców sejmowych. Była także, wraz ze swoim Ojcem, członkiem—założycielem Syndykatu Literatów i Dziennikarzy.

W roku 1923 wyszła za mąż za Jerzego Rudolfa Plewko lekarza-chirurga, który pracował w szpitalu Ubezpieczalni Społecznej przy ulicy Solec w Warszawie. Rodzina mieszkała w domach przy ulicy Nowy Zjazd 3, a po tym 4. Bogato udokumentowana sylwetka dr.

Jerzego Plewko i jego losy zostały przedstawione w pierwszym tomie niniejszego opracowania pod tytułem „Listy Ojca”. Alina i Jerzy mieli dwóch synów: Krystyna (1926) i Grzegorza (1928), który tragicznie zmarł w roku 1930. Alina Plewko w latach trzydziestych i w okresie okupacji nie pracowała zawodowo, tylko społecznie, prowadziła dom, a w latach wojny wychowywała sama swojego syna Krystyna, gdyż jego Ojciec w tym czasie był lekarzem wojskowym w Polskich Siłach Zbrojnych na Bliskim Wschodzie (Armii gen. Andersa).

W roku 1941 Alina Plewko (fot. 2) przeprowadziła się, wraz ze swoją Matką Urszulą i synem Krystynem do sporego mieszkania przy ulicy Rakowieckiej 41a. Mieszkanie to było szczególnym miejscem w okupowanej Warszawie, gdyż w nim były prowadzone różne działania konspiracyjne pod auspicjami Aliny Plewko. Było w nim realizowane, w latach 1942—1944, tajne nauczanie na poziomie licealnym, tak zwane „komplety”, których uczestnikiem był syn Krystyn uczeń liceum im Adama Mickiewicza, w tym miejscu odbyły się też jego egzaminy maturalne. W tym mieszkaniu przebywał po ucieczce z obozu internowania na Węgrzech, w latach 1943—1944, na konspiracyjnej kwaterze, płk Jan Kotowicz ps. „Twardy”, wówczas inspektor konspiracyjnych Podchorążówek A. K., później ostatni dowódca 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty A. K. (fot. 3).

W roku 1943 kurował się w tym mieszkaniu na kilkumiesięcznej rekowalescencji po zranieniu w leśnym oddziale partyzanckim A. K., rówieśnik Krystyna, jego kuzyn Jerzy Wąsik. Syn Aliny Plewko Krystyn był bardzo aktywnie działającym żołnierzem A.K. (początkowo w Szarych Szeregach) od maja 1942r. do Powstania Warszawskiego, w którym brał udział. Jego biogram, fotografie i dokumenty zostały przedstawione w dalszej części niniejszego tomu. Alina Plewko, w roku 1942, z poręczenia swojej najbliższej przyjaciółki Ireny Obarskiej-Miedzińskiej, żony legionisty płk Bolesława Miedzińskiego ostatniego Marszałka Senatu R. P. związała się tajną organizacją polityczną „Obozem Polski Walczącej” (OPW). Przesłaniem politycznym tej organizacji było kontynuowanie myśli państwowej Marszałka Józefa Piłsudskiego. Działalność OPW w latach wojny jest przedstawiona w obszernej monografii pod tytułem „Przeciw dwóm zaborcom. Polityczna konspiracja piłsudczykowska w kraju w latach 1939-1947” opracowana przez dra Marka Gałęzowskiego i wydana w 2013r. przez Instytut Pamięci Narodowej (dok. k. 4). Alina Plewko dostała zadanie stworzenia i prowadzenia w swoim mieszkaniu Centralnego archiwum OPW. Historia budowy skrytek oraz zawartość przechowywanych w tym archiwum

dokumentów została opisana w dok. 2. W pierwszych dniach Powstania Warszawskiego, w sierpniu 1944r, na oczach Aliny Plewko Niemieccy żołdacy podpalili to mieszkanie miotaczem ognia, a jego właścicielka musiała opuścić mieszkanie bez rzeczy osobistych lecz z walizką z fotografiami i dokumentami rodzinnymi wykorzystanymi w niniejszym opracowaniu. Archiwum wraz z całym mieszkaniem spłonęło całkowicie i nie spełniło swojego zadania.

Alina Plewko wyszła z Warszawy kierując się do Tomaszowa Mazowieckiego, w którym mieszkała jej ciotka Zofia Karlińska wdowa po byłym dyrektorze fabryki sztucznego jedwabiu. Większość drogi przebyła pieszo pasąc krowy za nocleg i szklankę mleka. W tej wędrownicy została obrabowana przez Ukraińców, w służbie niemieckiej, z pieniędzy i biżuterii, a nawet obrączki. Po zakończeniu Powstania przeniosła się do Kielc, gdzie zamieszkała u znajomych. Było jej bardzo ciężko. W jednym z listów wysłanych do syna w niewoli napisała: „Synku jestem nędzarką”. Po pewnym czasie zaopiekowali się Aliną Plewko rodzice Andrzeja Piekarskiego przyjaciela jej syna Krystyna. Andrzej był ranny w czasie Powstania a Krystyn opiekował się nim w okresie gdy przebywali obydwaj w szpitalu jenieckim w Zeithain w Niemczech. W mieszkaniu Piekarskich Alina znalazła schronienie i pracę kelnerki w prowadzonej przez nich rodzinnej restauracji.

W pierwszych dniach maja 1945r., jeszcze przed zakończeniem wojny do Kraju wrócili z niewoli Krystyn i Andrzej. Odnaleźli w Kielcach Matkę i Rodziców. W tym czasie sytuacja polityczna w Kielcach była bardzo zła. W pobliskich lasach działały jeszcze resztki oddziałów partyzanckich A. K., a w mieście funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa aresztowali mężczyzn jeśli w ich dowodach osobistych widniało zameldowanie w Warszawie. Na naradzie rodzinnej postanowiono „ewakuować” z Kielc byłych powstańców w bezpieczniejsze miejsce. Wybrano Górny Śląsk. W końcu maja 1945r. Krystyn i Andrzej, pod opieką Aliny Plewko wyruszyli ciężarówką do Katowic. Tam dzięki znajomościom udało się znaleźć pracę dla całej trójki w Grupie operacyjnej, działającej przy Prezydium Rządu do spraw przejmowania majątku poniemieckiego na Ziemiach Odzyskanych. Miejscem działania był Grodków, miasto powiatowe na Śląsku Opolskim. Krystyn i Andrzej byli uzbrojonymi funkcjonariuszami tej Grupy zaś Alina Plewko kucharką. Członkowie tej Grupy nie otrzymywali wynagrodzenia pieniężnego tylko deputaty wódki i machorki. Działalność tej Grupy ustała w końcu lipca 1945r.

Alina Plewko wyjechała do Gliwic gdzie otrzymała mieszkanie poniemieckie i rozpoczęła pracę urzędniczki w Zjednoczeniu Przemysłu Nawozów Sztucznych. W krótkce dołączył do niej syn, który we wrześniu tego roku zdał egzamin wstępny na politechnikę Śląską w Gliwicach i w październiku rozpoczął studia na Wydziale Elektrycznym.

W pierwszej połowie roku 1947 Alina Plewko otrzymała od swojego kuzyna Adriana Migurskiego propozycję pracy w Gdańsku. (Biogram Adriana Migurskiego jest umieszczony Dodatku 1. zawartym w tym tomie). W owym czasie Migurski był jednym z dyrektorów Zjednoczenia Stoczni Polskich i oferował Alinie posadę rzecznika prasowego tego Zjednoczenia, godziwe wynagrodzenie oraz mieszkanie. Alina Plewko tę propozycję przyjęła, zakończyła pracę w Zjednoczeniu w Gliwicach i zlikwidowała mieszkanie, a w lipcu tego roku wyjechała do Gdańska i zamieszkała w domu Migurskich (fot. 5) we Wrzeszczu. Wkrótce dołączył do niej syn, który przerwał studia w Gliwicach i zamierzał je kontynuować na Politechnice Gdańskiej. W krótkim czasie po przyjeździe Aliny Plewko do Gdańska Adrian Migurski został pozbawiony stanowiska i wyrzucony z pracy jako element obcy klasowo. Należy wyjaśnić że urodził się, wykształcił i wiele lat pracował zagranicą, w latach trzydziestych był cywilnym ekspertem Polskiej Marynarki Wojennej, a w czasie okupacji był dowódcą kilkusetosobowego oddziału żołnierzy Armii Krajowej, którzy brali udział w Powstaniu Warszawskim. W rezultacie sytuacja życiowa Aliny Plewko stała się tragiczna. Nie miała mieszkania i pracy, a także dalszych perspektyw. Po pewnym czasie udało się uzyskać mieszkanie w Sopocie od dalszej rodziny. Z otrzymaniem pracy było trudniej.

Najważniejszym problemem był, mimo upływu dwóch lat, brak jakichkolwiek informacji o losach jej Męża dra Jerzego Plewko. W prasie ukazała się informacja, że do Kraju powrócił generał Profesor Bolesław Szacki, Naczelnym Chirurżem Armii gen. Andersa, przełożony Jej Męża. Wysłała swojego syna Krystyna do Warszawy na spotkanie z generałem, do którego doszło, Krystyn od generała usłyszał te słowa: „Bardzo mi chłopcze przykro, gdyż twój Ojciec nie żyje”. Alina Plewko bardzo źle tę wiadomość przeżyła. W kilka tygodni później dostała bardzo ciężkiego udaru mózgu, została całkowicie sparaliżowana i zaniemówiła. Dzięki bardzo szybkiemu przyjazdowi karetki pogotowia trafiła do Szpitala Wojewódzkiego w Gdańsku i tam w ciągu miesiąca, dzięki znakomitej opiece lekarskiej, prawie wróciła do zdrowia. Paraliż ustąpił, ale o podjęciu pracy nie było mowy. Alina Plewko i jej syn mieli bardzo trudne warunki finansowe

egzystencji, Przed nędzą uratowały ich pieniądze, zaoszczędzone z żołądu przez zmarłego Męża, Wielkim stresem dla Aliny Plewko było karne wydalenie z Politechniki Gdańskiej jej syna Krystyna wraz z kilkoma kolegami pod pretekstem wrogiej działalności antypaństwowej, Natychmiast podjęła stosowne działania i znalazła dla syna pracę nauczyciela matematyki i fizyki w szkole średniej w Sopocie

Alina Plewko w roku 1951 wróciła do Warszawy i zamieszkała najmłodszej siostry swojego Męża Zofii Lubowickiej farmaceutki. Wkrótce otrzymała propozycję pracy dziennikarskiej w redakcji „Życia Warszawy”, której nie przyjęła ze względów ideologicznych. To były czasy stalinowskie i od dziennikarzy żądano pełnego podporządkowania się wytycznym partyjnym. W tej redakcji została zatrudniona jako korektorka. Pracowała w niej do emerytury, na którą przeszła w roku 1957. Dostała samodzielną kawalerkę w budynku narożnym ulic Nowego Świata i Świętokrzyskiej Zmarła tragicznie, w 15 lutego 1963r., ciężko poparzona w przypadkowym pożarze swojego mieszkania. Została pochowana w grobie swoich rodziców Magnuskich na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie w kwaterze 286, rząd 4, grób nr.7

LISTY DO SYNA ALINY PLEWKO

KOPIE ORYNAŁÓW LISTÓW

ODTWORZONA TREŚĆ LISTÓW

WYJAŚNIENIA DO LISTÓW

Listy i kartki pocztowe są oznaczone następująco:
L-numer kolejny (L-list; K-kartka) (inicjały nadawcy/odbiorcy)
(data korespondencji) (liczba kopii/kolejna strona)
Inicjały:
AP – Alina Plewko; **KP**-Krystyn Plewko; **WP** – Wacław Piekarski;
JM – Janina Malińska; **ZK** – Zofia Karlińska; **AM** – Adrian Migurski

LISTY:

- L.1. (K) (AP,WP/KP) (4.12.44) (2/1,2)**
- L.2. (K) (AP/KP) (13.12.44.) (1/1)**
- L.3. (K) (AP/KP) (10.1.45) (2/1,2)**

Kriegsgefangenenpost

Carta postale dei prigionieri di guerra

Antwort-Postkarte

Cartolina postale di risposta

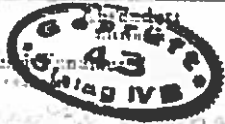
An den Kriegsgefangenen

Al prigioniero di guerra

9

(Bei Kontrollen) Franco di porto!

Gefangenenummer: _____

Numero di prigioniero

Lagerbezeichnung

Designazione del

Reg. Lazarett (Kriegsgefang.)
Zeithain (40)

Ort:

Locality:

Street:

Deutschland (Germany)

Hier abtrennen!

Staccare seguendo la linea!

Diese Seite ist für die Angehörigen der
Kriegsgefangenen bestimmt. Deutlich auf
die Zeilen schreiben!

Questa pagina è riservata ai familiari
del prigioniero di guerra! Scrivere soltanto
sulle linee e legittimamente!

*Курси і факти підписи зброї німцями не вказувати окремо
на окремі листки. Усі листки має бути поштові
факти. Категорично забороняється писати і інші речення у вигляді
Сынко найкраще і з іншою і зброєю. Німцями - це
демагогія і зброя. Усі листки мають бути поштові і зброєю
і інші факти зброєю і факти. Адресу листа не має бути поштові
підписати факти зброєю, і інші факти зброєю і факти зброєю.*

L.1, (K) (AP,WP/KP) (4.12.44) (2/1,2)

LIST: L.1. (K) (AP,WP/KP) (4.12.44) (2/1,2)

Kartka ta składa się z dwóch fragmentów: pierwszego pisanego ręką Wacława Piekarskiego i jest skierowany do jego syna Andrzeja oraz fragmentu drugiego pisanego ręką mojej Mamy skierowanego do mnie. Było to spowodowane tym, że mój pierwszy list wysłany ze szpitala jenieckiego w Zeithain do Mamy wcześniej niż list Andrzeja wysłany do jego rodziców, Była więc okazja by nas obu powiadomić, że moja Mama i jego rodzina żyją.

Fragment pierwszy: Krysiu i Jędrku jesteście zdrowi mieszkamy we Św. Katarzynie czekamy na szczegóły dotyczące Waszego zdrowia oraz na kartki by wysłać Wam paczki Całujemy bardzo serdecznie Rodzice i cała rodzina w komplecie

Fragment drugi: Synku najkochańszy jestem cała i zdrowa. Mieszkam z Olgierdem, jego matką i siostrami. Chwilowo znalazłam się u Janki, a także rodzice Jędrka. Jutro wracamy do Kielc. Adresu Heńka nie mam. Do ciotki nie pisz. Jak wasze zdrowie. Całuję mocno Jędrka uściskaj Ninka z rodziną pozdrawia Matka

L.1, (K) (AP,WP/KP) (4.12.44) (2/1,2)

Kartka niniejsza, pisana ołówkiem, jest słabo czytelna i z tego względu, a także z uwagi na ważną jej zawartość jest poniżej przepisana.

Kielce 13/XII 44r.

Najdroższy Syneczku Jak się czujesz ze zdrowiem? Czy Cię leczą. Czemu nie piszesz? Kartkę Ninka dostała. Odpisałam Ci z Ojcem Jędrka. Czy dostałeś paczkę przez Cz. Krzyż. Blankietu na paczkę Ninka nie dostała. Adresuj blankiety na Św. Katarzynę do rodziców Andrzeja. W ogóle to opatrnościowi dla nas ludzie. Mną się opiekują, bo nie mam nic, nawet obrączki. Wszystko straciłam, nawet pamiątki po Cioci Mani. Mieszkam u siostry Olgierda Ołtarzewskiej ale to też nędzarze jak i ja. Święta nadchodzą! Jak ja bez Ciebie je przeżyję, moja Ty Dziecino ukochana. Poszukaj Jurka przez Szwajcarski Cz. Krzyż. Pamiętaj i dbaj o Jędrka. Całuję Cię najmocniej

Twoja Matka

L.2. (K) (AP/KP) (13.12.44) (1/1)

Absender:

Nadawca:

Vor- und Zuname:
Imię i nazwisko:

Alina Plewko - Oitarcewka

Ort:

Hielce

Miejscowość:

Strasse:

Ulica:

Barańska 1 m 28

Kreis:

Powiat:

Distrikt Radom

Landsteil:

Kraj:

Generalgouvernement (72)

Gebührenfrei

Zeitschein 10

Deutschland (Allemagne)

Mühlberg / Elbe

Res. Lazarett

Lager-Bezeichnung: M-Stammlager IV B

Gefangenenummer:

299470

(25)

Plewko

An den Kriegsfangenen: pohn. Kuyss fym

Rückantwortbrief

Kriegsfangenenpost

L.3. (L) (AP/KP) (10.1.45) (2/1,2)

10.1.45 Krzyśku mój Skarbie! Za 3 dni Twoje urodziny, a Ty
tak daleko. Ciozia Zosia dała mi blankiet, więc piszę i zwracam Ci

~~miłość i przytulenie~~ Ty i Jurek i alicja i siostrzyczka Ciusia
za parę dni, kt. Ci wypisała, ale wysyłam blankiety do mnie lub Hanki
Tukallo, Tarnów, Starowolskiego 18. Bardzo Tobie przeżyta i chce Ci
odżywiać. Mnie zabrasa, ale zostaje tu, bo tak namawia Mamma
iia Jedzka, kt. dba o mnie jak najczulsza siostra. Również Ol-
gierd okarał się najczulszym ciotkiem i jego siostry i matka
Podkiskiej im pisze do mnie. Waspińska ciągle Ci bys rozpytał
się o jej syna, kt. nie dał znaku życia. Broniszek i Stawek po-
kopi we wnieśnim. Czy Basia jest w Warszawie szpitalu? Jej

matka zmarła 5/11 w szpitalu w Krakowie i tam pochowana.
Nie zdążyłam na jej pogrzeb. Umarła na złośliwą anemię. Jurek
jest na robotach w Pruszy. Jolotnicki pozdrawia Was, a także cała
je Ci Irene, na której rękach zmarł rannym bombą p. Julian
Irene jest u brata w Brwinowie, a Maria z Józefem w Podkowie.
Co się stało z Zagonicykiem? C. Maryska mieszka w Białym

a wprawdzie w obozie tak jak Ty. Jak się czujesz, czy ciepło macie
i praca na terenie? ~~...~~ Podkiskiej nam za

opiekę. Czy pisacie do Jureka Waszego? Jakie paczki dostalicie z
Genewy? Dostaniecie za nasze staraniem paczki ze Szwecji. Podkiskiej
i Jolotnicki Jedzka za paczki, a ode mnie uciekajcie, a także Basie.
Ciągle Ci najgorzej i najmniej: Synusiu mój Jedzku i tęsknie do Was
Ważniejszą rolę powinniście odegrać od tej roboty. Ciałuś i Olgierd

To jedzenie!

Ważniejsze!

L.3. (L) (AP/KP) (10.1.45) (2/1,2)

KOMENTARZE DO LISTÓW

Listy Mojej Mamy były odpowiedziami na moje listy wysyłane ze szpitala jenieckiego w Zeithan (Stalag IV). Na posiadane przeze mnie adresy rodziny i znajomej wysłałem trzy listy i wszystkie dotarły do Mamy i tyle samo otrzymałem odpowiedzi od Mamy, gdyż do każdego mojego listu był dołączony blankiet na odpowiedź.

L.1. (K) (AP,WP/KP) (4.12.44) (1/1)

NINA to Janina Malińska, w latach 1942-1944 była sublokatorką w naszym mieszkaniu w Warszawie. W połowie lipca 1944r. powróciła do rodzinnego Krakowa i na jej adres wysłałem swój pierwszy list.

Andrzej to mój przyjaciel Piekarski, kolega szkolny, ranny w czasie Powstania, którym opiekowałem się w niewoli.

Św. Katarzyna to żeński klasztor pod Kielcami, w którym po Powstaniu schroniła się rodzina Andrzeja Piekarskiego. Szwagier Andrzeja Tadeusz Reklewski był właścicielem majątku ziemskiego Czajęcice pod Kielcami i w czasie wojny wspomagał siostry zakonne żywnościowo.

Olgiard Swadkowski był przyjacielem mojej rodziny i w mieszkaniu jego matki w Kielcach znalazła schronienie moja Mama.

Jurek to mój Ojciec.

Jędrak to Andrzej Piekarski.

L.2. (K) (AP/KP) (13.12.44) (1/1)

Ninka, Jędrak, Św., Katarzyna, Andrzej, Olgiard, Jurek wyjaśniono w przypisach do listu L.1.

Ciocia Mania to wymyślone imię przez moją Mamę. Informacja ta oznaczała, że Mamę ograbiono z całej biżuterii wyniesionej z Warszawy.

Część pierwszej pięciokilogramowej **paczki z Czerwonego Krzyża** (jedna paczka na 10 jeńców) otrzymałem dopiero na Boże Narodzenie. Potem otrzymałem dwie lub trzy pełne paczki w styczniu i lutym 1945r. Później dostawy wstrzymano ze względu na postępy wojsk alianckich we Francji.

L.3. (L) (AP/KP) (10.1.45) (2/1,2)

Olgiard, Jurek nasz, Jędrak wyjaśniono w przypisach do listu L.1.

Ciocia Zosia to Zofia Karlińska mieszkająca w Tomaszowie Mazowieckim, wdowa po bracie mojej Babci Urszuli Magnuskiej. Na jej adres wysłałem z niewoli dwa kolejne listy.

Hanka Tukałło to kuzynka i przyjaciółka mojej Mamy mieszkająca w Tarnowie.

Mama Jędrka to Izabella Piekarska matka Andrzeja.

Ołtarzewska Jadwiga siostra Olgiarda Swadkowskiego, w której mieszkaniu w Kielcach pewien czas mieszkała moja Mama.

Naspińska matka mojego bliskiego przyjaciela z A.K. (plutonu 225 Żmija), syna płk. w oflagu, poległ ostatniego dnia Powstania Warszawskiego.

Broniewski Bogdan kolega z A.K. (plutonu Żmija), syn płk. w oflagu, był razem ze mną aresztowany przez Gestapo, poległ w ataku na Dworzec Gdański.

Sławek to imię i pseudonim, nazwiska nie pamiętam. Dowódca plutonu 225 (Żmija), poległ w ataku na Dworzec Gdański.

Basia to Barbara Wąsik, moja kuzynka, harcerka, Powstaniec Warszawki, była razem ze mną w szpitalu jenieckim w Zeithain. Z męża Filarska, profesor archeologii w Katolickim Uniwersytecie w Lublinie.

Jurek to Jerzy Wąsik brat Barbary, partyzant A.K, powstaniec warszawski (?).

Połatnicki Bohdan, mój bliski przyjaciel, kolega szkolny. Wieloletni Kwestor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Irena Miedzińska, z domu Obarska, żona ostatniego Marszałka R. P. dziennikarka „Gazety Polskiej”, najbliższa przyjaciółka mojej Mamy. W czasie wojny członek konspiracyjnego „Obozu Polski Walczącej” (OPW), partii politycznej kontynuującej ideę Marszałka Piłsudskiego.

Jej **brat** Obarski działał , także w czasie okupacji, w konspiracyjnym kierownictwie Polskiej Partii Socjalistycznej.

Julian Piasecki pseudonim „Bogusław”, mjr dypl. inż., był przed wojną wiceministrem komunikacji, a w czasie okupacji przywódcą politycznej organizacji konspiracyjnej „Obozu Polski Walczącej” (OPW), kontynuującej tradycje Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Maria i Józef Lebedowicz, małżeństwo. Józef pseudonim „Koral”, zastępca Juliana Piaseckiego, bezpośredni przełożony konspiracyjny mojej Mamy, członka OPW, która w swoim mieszkaniu w Warszawie stworzyła i prowadziła Centralne Archiwum OPW.

„**Zagończyk**” to pseudonim mjr. Stanisława Steczkowskiego. W konspiracji A.K. był dowódcą zgrupowania batalionów A.K. w Warszawie: „Kiliński”, „Łukasiński” i „Chrobry”, a w czasie Powstania Warszawskiego dowodził oddziałami obszaru Warszawa Śródmieście-Północ. W drugiej połowie lipca 1944r. byłem dowódcą ochrony jego sztabu w kamienicy przy ulicy Marszałkowskiej 125. W Powstaniu walczyłem w Kompanii Szturmowej „Stefan”, jego oddziału dyspozycyjnego.

C. Maryśka to Maria Lewenstein, najstarsza siostra mojego Ojca. Ciotka Maryśka była matką dwóch synów powstańców: Starszego Wiesława („Wiesław”) i piętnastoletniego Krystyna („Dudek”), którzy walczyli na Mokotowie.

Paczki ze Szwecji nie otrzymałem.

DOKUMENTY ALINY PLEWKO

- 1. Odpis skrócony aktu małżeństwa Jerzego Rudolfa Plewko i Aliny Urszuli Magnuskiej.**
- 2. „Relacja dotycząca archiwum OPW w Warszawie” opracowana przez Krystyna Plewko.**
- 3. Wyciąg z aktu zgonu Plewko Aliny Urszuli.**
- 4. Zaświadczenie, że Alina Plewko jest pracowniczką Śląsko-Opolskiej Grupy Operacyjnej w Grodkowie**

Dok. 1

RZECZPOSPOLITA POLSKA
URZĄD STANU CYWILNEGO

w m. st. Warszawie
Warszawa Sucho Obwód I
ARCHIWUM AKT STANU CYWILNEGO
Nr Arch. 3699/51 r.

ODPIS SKRÓCONY AKTU MAŁŻEŃSTWA

Zaświadcza się, że Jerzy Rudolf Plewko - lekarz -
(nazwisko i imię) (zawód)
zamieszkały w Kotbielu urodzony dnia 1 -
lot 28 roku w Warszawie
i Anna Urszula Magnuska -
(nazwisko i imię) (nazwisko rodziców) (zawód)
zamieszkała w Warszawie urodzona dnia 1
lot 26 roku w Warszawie
zawarli związek małżeński w dniu 18 października
tysiąc dnemigaset dwudziestego trzeciego 1 923 r.
w Warszawie

Ojciec męża Mioda Bogdan - zam. w _____
Matka męża Michalina z Bieleckich - zam. w _____
Ojciec żony Maxelli Patemon - zam. w _____
Matka żony Mirona Maria z Krawczyńskich zam. w _____

Powyższy wypis wydano na podstawie znajdującej się w Archiwum Akt Stanu Cywilnego
w m. st. Warszawie wtóropisu (pierwopisu) księgi metrykalnej Wsp. - kot. par. Płanicki
Warszawa - m. st. w r. 1923, k. aktu 406 - Warszawa, dnia 18 października 1923 r.
URZĘDNIK STANU CYWILNEGO
/ BSAE

D. M. - 1906 - 5.10.50 - B-128898 - 10.000 Dw/490 - A-5/SpA

Dok. 3

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA

Województwo _____

Powiat _____

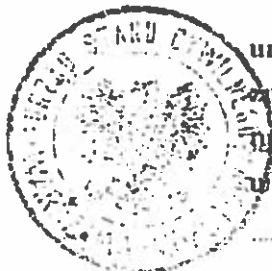
URZĄD STANU CYWILNEGO

Warszawa - m. st.
Nr 242-2-53

Wyciąg z aktu zgonu

Zaświadczam, że Placida Maria M...
(nazwisko i imię)
urodzona dnia 15 19 23 roku
zmarła w dniu 15 19 23 roku
tysiąc ... roku
w Warszawie
Stan cywilny zmarłego ...
w Warszawie, dnia 15 19 23 r.

Kierownik
Urzędu Stanu Cywilnego
Zobaczona

Warszawa, dn. 24.VI.1980.

Dok. 2.

R E L A C J A

dotycząca archiwum OPW w Warszawie

W p r o w a d z e n i e

Matka moja, Alina z Magnuskich Plewko, w roku 1942 zaangażowała się w działalność konspiracyjną w Ogólcie Polskiej Walczącej, / OPW /. Było to, jak sądzię, wynikiem potrzeby podjęcia pracy skierowanej przeciwko okupantowi jak i wyboru politycznego ze względu na to, że moja rodzina była zwoleńniczką osoby i linii politycznej Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Jestem niemalże pewien, że osobą, która wciągnęła matkę w działalność konspiracyjną, była Irena Miedzińska. Pani Miedzińska była żoną Bogusława, płk. Legionów J.P., ostatniego marszałka Senatu k.P. Matkę i panią Miedzińską łączyły więzy serdecznej przyjaźni jeszcze w lat dwudziestych. Obie przyjaciółki były dziennikarkami: matka pracowała w "Gazecie Wieczornym", Irena Miedzińska w "Gazecie Polskiej" /?/?.

Konspiracyjnym przełożonym matki był prawdopodobnie działacz kierownictwa OPW w pseudonimie "Kofka". Zadaniem organizacyjnym kierownym matki było stworzenie i prowadzenie archiwum /centralnego i lokalnego/. Prawdopodobnie matka używała pseudonimu "Lilka".

B u d o w a s k r y t e k

W okresie wojny /od 1940r./ mieszkaliśmy z matką w domu przy ulicy Rakowieckiej 41a m.4, róg ul. Asfaltowej, w Warszawie. Mieszkanie nasze położone było na drugim piętrze. Było to bardzo duże, sześciopokojowe mieszkanie, o wysokim standardzie wyposażenia. Podjęto decyzję, że w tym mieszkaniu mieścić się będzie archiwum OPW.

W roku 1942 /jesień ?/ został skierowany do matki specjalista od budowy konspiracyjnych skrytek. Pan ten, do którego zwracaliśmy się "panie Julianie" przystąpił do budowy skrytek w naszym mieszkaniu.

W roku 1977 dowiedziałem się od redaktora Juliusza Smoczyńskiego, że "pan Julian" to Julian Małewski. Zobacz załączony artykuł w "Kurierze Polskim" z 30 grudnia 1977r.

Byłem świadkiem i współuczestnikiem konstrukcji tych skrytek. Ich budowa trwała około tygodnia. Skrytki były rozmieszczone w mieszkaniu w sposób pokazany na załączonym szkicu. Jestem prawie pewien, że w okresie

budowy skrytek mieszkanie nasze raz jeden odwiedził "Koral".

Skrytka "ścienna" /nr 1/ była umieszczona w przedpokoju, w wnęce szafy ściennej, stanowiącej wyposażenie mieszkania. Szafa ta była przeznaczona na okrycie wierzchnie: palta, kraszce, kapelusze itp. W stanie pierwotnym szafa ścienna miała wewnątrz otynkowane i pomalowane farbą olejną, oraz wyposażona była w półkę i pręt na wieszaki. Pan Julian wyłożył wewnątrz szafy grubą sklejka w taki sposób, że pomiędzy ścianą a bocznymi i skrajką powstała pusta przestrzeń o szerokości około 8-10cm. W przestrzeni tej umieszczono trzy, przynocowane do ściany/ listwy drewniane tworzące rodzaj półek - kieszeni. W tych kieszeniach łatwo można było umieszczać paczki papierów. Ściana tylna była wyłożona płytą ze sklejki, położoną bezpośrednio na murze. Brzośna ścianki ze sklejki były mocowane za pomocą śrubami, które po odkreceniu umożliwiały odjęcie ścianki i tym samym udostępniły wewnątrz skrytki. Szafa ta była zawsze szczelnie wypełniona ubraniami i innymi przedmiotami losatkowo nakładającymi skrytkę.

Skrytka "kredensowa" /nr 2/ była umieszczona w dniu tego kredensu, umożliwiającego się z wnętrza pokoju - jadalni. Kredens ten miał podwójne drzwi. Dostęp do skrytki wymagał wyjęcia zawieszonych z jednej strony drzwi kredensu. Wtedy można było odjąć jedną z drzwi /wykonany z desek/ umożliwiając tym samym dostęp do skrytki o głębokości około 10cm. Pojemność tej skrytki była ograniczona do 1 litra, dostęp do niej był utrudniony i nie można było łatwo jej odjąć.

Skrytka "podłogowa" została umieszczona w miejscu, w którym przed wojną znajdował się taboret. Taboret ten był wykonany z drewna i miał w górnej części wyrostek, który służył do wieszania ubrań, a w dolnej części znajdowała się skrytka. Pojędzy porządkiem, w miejscu, w którym taboret można było odjąć, można było uzyskać dostęp do skrytki. Skrytka ta była przeznaczona do ukrycia od obywateli przed wojną materiałów do budowy bomb i innych materiałów wybuchowych. Drzwiczką prowadzącą do skrytki był wydrążony wewnątrz taboretu wąż, który służył do dostępu do środka węża /o małej pojemności/ był możliwy po odkreceniu jednej z rączek. Skrytka ta była praktycznie nie używana.

W chwili sporządzenia zaopiniowania lokalu, n. j. posiadania się Niemców w pobliżu domu, w szafy uchowane w taborecie mogły być łatwo i szybko usunięte z mieszkania. Skrytka kuchenna znajdowała się przy na ścianie /oszczędny "S"/, którego krawędź przylegała do pianicy. Paczka umieszczona w otwartej szuflce tego szafy, po jej zamknięciu jedyną rączką rąki, natychmiast mogła być usunięta. Mimo, że kilkakrotnie paczki takie były umieszczane w szuflce szafy, to nie została potrzebna ewakuacja materiałów.

W roku 1947, po wypełnieniu skrytek nr 1 i nr 2, p. Julian wybudował kolejną /nr 4/ skrytkę. Była ona umieszczona w ściennie szafie znajdującej się w całym pokoju /należąca do strony połwrsza/. Konstrukcja tej skrytki była

identyczna ze skrytką nr 1. Oceniam, że łączna pojemność skrytek nr 1, 2 i 4 wynosiła ok. 0,5 m sześciennego.

Wiosną roku 1944 w związku z wypełnieniem się skrytek w naszym mieszkaniu przy ulicy Rakowieckiej, matka zorganizowała filię archiwum OPW w mieszkaniu swojej siostry stryjskiej, Janiny Magnuskiej /nauczycielki, nie żyje/. J. Magnuska mieszkała przy ulicy Kasz. na Prasku w Warszawie, numer domu i mieszkania nie pamiętam. Nie mam bliższych informacji o skrytkach w tym mieszkaniu. Wiedzę o ich istnieniu, do k. "Pili" uzyskiwały się mniej więcej z koleżanek, głównie dublety prasy podziemnej. Filie archiwum ocalała i w mieszkaniach jej siostry. Istniała w nich i do czasu wyjazdu z domu.

Wartość archiwum.

Materiały archiwalne, ukryte w skrytkach w mieszkaniu przy ulicy Rakowieckiej, składały się z dwóch części: dokumentów i prasy podziemnej.

Nie znam liczby oraz charakteru dokumentów przedłożonych w archiwum. Matka nigdy za nią do tego celu nie rozchodziła. Były jednak dwa wyjątki. Pierwszy dotyczył "Kwartalnika politycznego" Warszawa - Krynica - Świątynia. Goszczyniak na ten temat pisał w liście do praktykanta Waksmanowskiego. Drugim jest relacja do wyjazdu siostry z pobytu w Krynicy w roku 1942, przez mój list do red. "Pracy Robotniczej" w Krynicy, - przedłożona w archiwum dokumenty Krynicy wypracowane przez Krynica, 393 może w mieszkaniu pani. Redzińskiej. Istniała też w domu przy ulicy Kasz. w Warszawie siostra siostry /nauczycielka/ w roku 1942, wyjechała na pokolenie w Warszawie. W rozmowach mojej matki "Krynica" przeszła straszną zmianę, np. pan "Koral" powiedział...". "pan "Koral" nie żyje. 1942.

Drugą część archiwum, która była archiwizowana w skrytkach, obejmowała kilkanaście tytułów. Były to prasa ulowa i organizacja w nim działających. Najbardziej było reprezentowana przez Delegatury Rządu i AK, np. Biuletyn Informacyjny, były także czasopisma prawicowe, np. "Szaniec", a także lewicowe. Czytelnik prawie całą prasę podziemną dostarczaną do archiwum.

Cotygodniowe przesyłki prasy konspiracyjnej były pobierane /w określone dni i godziny/ z punktu kontaktowego głównie przez matkę oraz sporadycznie przez Krynica, jednak Krynica nie miała się z punktu t.zw. "Kornia" przy ul. Noworodzińskiej 18. W tym czasie Krynica znajdowała się obecnie Operetka warszawska. W okresie organizacji i doterenie tego punktu mieszkał się skład wyznaczeniowy Rady Północnej Opatkowskiej / RGO /. Wajście do skrytki znajdowało się w prawym narożniku podłogi, bezpośrednio za prawą bramą. Przesyłki otrzymywałem z rąk wyznaczonego łącznika w wieku około trzydziestu lat, i - w tym, do którego zwracała się "panie "Kornia" /było to prawdopodobnie jego prawdziwe imię/, był w tym momencie podziemnym.

Zniszczenie archiwum.

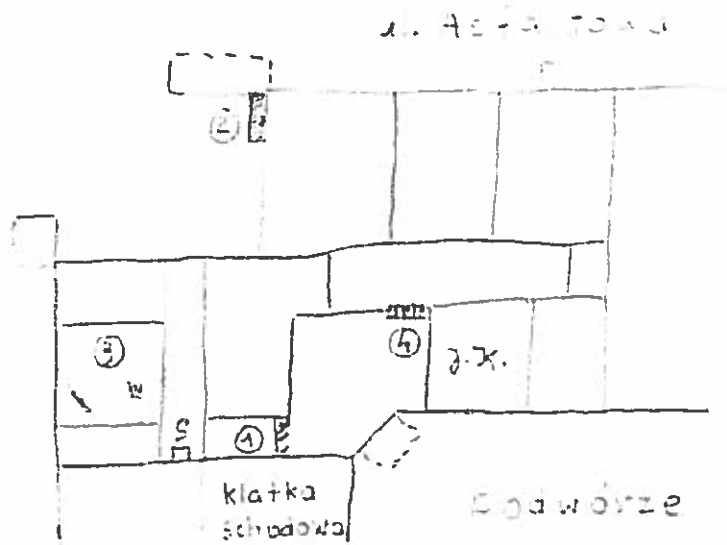
Pod koniec pierwszego tygodnia Powstania Warszawskiego ulica Rakowiecka była opuszczona przez Niemców, którzy wysiedlali ludność z ich domów. Niemcy wrócili także do swojego mieszkania, a wtedy była tylko moja matka. Na jej oczach wprost przed nią zaczęli podpalać poszczególne pokoje. Matka została zmuszona do natychmiastowego opuszczenia mieszkania.

Wiosną 1945r. matka przyjechała do Warszawy i stwierdziła naderżnięte pomieszczenia, a w całym domu szczyty, zostały całkowicie spalone. Oczywiście zostały zniszczone także szczyty z ich całą zawartością. Dowiedziałem się o tym od matki w maju 1945r. po moim powrocie z wojny do kraju. Nigdy potem nie rozmawiałam z matką o archiwum OPW.

Zakładnikami zostały pozostałe skrytki w mieszkaniu.

X...

ul. Karłowicka

Opis rozmieszczenia skrytek archiwum UB w mieszkaniu przy
ul. Karłowickiej 41 a m.4 w Warszawie.

Opis:

- 1 - skrytka "złotna" w przedpokoju,
- 2 - skrytka "kredensowa" w jadalni,
- 3 - skrytki w taborecie i walizka w kuchni,
- 4 - skrytka "złotna" w sypialni,
- 5 - skrytka w łazience,
- C.K. - próg, którym przeszedł J. Kotwicki

Opisował A. Piława, 24.VI.1952.

[Handwritten signature]

Dok. 4

Grodków dnia 7.7.45.r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów
Pełnomocnik dla Spraw Przemysłu
na miasto i pow. Grodków.

NR. rej. - 10/27.

Z A S W I A D C Z E N I E

Zaświadczamy, że OB. P L E W K O A L I N A
jest pracowniczką Śląsko-Opołskiej Grupy Operacyjnej przy
Komitecie Ekonomicznym Rady Ministrów w charakterze Kierowniczki
kuchni przy Grupie Operacyjnej w Grodkowie.

Termin ważności do dnia. 31... lipca.... 1945.r.

*Республика Польша
Комит. Эконом. Совета Министр.
Уполном. по Промышленным делам
на город и район Гродков.*

PEŁNOMOCNIK

[Signature]
/-/Kamiński Władysław

Удостоверение.

Свидетельствуем, что г-жа Гилевко Алина
состоит сотрудником Шленско-Опольской Группы при
Экономическом Комитете Совета Министров в должности
пробовщицей кухни и домашним хозяйством.

Уполномоченной:
[Signature]
(-) Каминский Владислав.

FOTOGRAFIE ALINY PLEWKO

Fot. 1. Prawdopodobnie zdjęcie wyrwane z legitymacji dziennikarskiej Aliny, korespondenta wojennego w wojnie polsko-bolszewickiej z roku 1920, którą posługiwała się na froncie warszawskim.

Fot. 2. Zdjęcie Aliny wykonane prawdopodobnie w roku 1942.

Fot. 3. Zdjęcie wykonane na moło w Sopocie prawdopodobnie w roku 1948. Od lewej: Maria Lewenstein najstarsza z sióstr jej męża Jerzego Plewko; Irena Obarska-Miedzińska, dziennikarka, żona Bogusława Miedzińskiego ostatniego Marszałka Senatu R. P., najbliższa przyjaciółka Aliny; Alina Plewko.

Fot. 4. płk Jan Kotowicz, pseudonim „Twardy”, który po ucieczce z obozu internowania na Węgrzech „kwaterował” w warszawskim mieszkaniu Aliny. Szef wydziału wojskowego OPW. Ostatni dowódca 27 dywizji wołyńskiej A.K. Zdjęcie wykonane prawdopodobnie w roku 1943.

Fot. 5. Zdjęcie wykonane w ogródku domu Jadwigi i Adriana Migurskich w Gdańsku-Wrzeszczu w roku 1947. Od lewej: Jadwiga Migurska, siostra stryjeczna Aliny; jej mąż Adrian Migurski; Alina Plewko.

Fot. 1.

Fot. 2.

Fot. 3.

Fot. 4.

Fot. 5.

DODATEK 1.

LISTY Z OFLAGU ADRIANA MIGURSKIEGO

DO ALINY PLEWKO

BIOGRAM ADRIANA MIGURSKIEGO

KOPIE LISTÓW:

L. 4. (L) (AM/AP) (22.2.40) (1/1,2)

L.5. (K) (AM/AP) (26.2.40) (1/1,2)

KOMENTARZE DO LISTÓW

BIOGRAM ADRIANA MIGURSKIEGO

Adrian Migurski był ciekawą i zarazem tragiczną postacią. Był synem powstańca z roku 1863, który po powstaniu wyemigrował do Turcji. Urodził się prawdopodobnie w Stambule około roku 1890. Posługiwał się paszportem tureckim z wpisem: *obywatel polski*, gdyż Państwo Otomańskie nigdy nie uznało rozbiorów naszego Kraju. Jego ojciec prawdopodobnie miał wykształcenie inżynierskie. Był jednym z budowniczych Kanału Sueskiego, a po jego wybudowaniu został dyrektorem kolei egipskich. Zapewne był na tyle majątny, że mógł swoich dwóch synów kształcić w Europie. Migurski skończył szkołę średnią we Francji, zaś studia inżynierskie w Wielkiej Brytanii ze specjalnością elektrotechnika okrętowa. Potem pracował w swoim zawodzie w kilku krajach europejskich, a w końcu lat dwudziestych ubiegłego wieku w Kongo Belgijskim.

W początku lat trzydziestych przyjechał na stałe do Polski, gdzie poznał swoją przyszłą żonę Jadwigę Magnuską siostrę stryjeczną Aliny Plewko. Z tego względu były utrzymywane ścisłe kontakty rodzinne między Migurskimi i Plewkami.

Orzed II wojną Światową Migurski był cywilnym ekspertem (choć miał wojskowy stopień porucznika) Polskiej Marynarki Wojennej i z jej upoważnienia, między innymi, nadzorował budowę dla Polski łodzi podwodnych w holenderskiej stoczni. Dzięki niemu Krystyn Plewko nawiązał korespondencję filatelistyczną z jego rówieśnikiem Janem Wilemsenem, synem dyrektora tej stoczni.

Nie znane są losy Migurskiego w czasie początków wojny. Czy walczył i gdzie? Jak wynika z jego listów był więziony w oflagu II B. W roku 1940 został z niewoli zwolniony ze względów zdrowotnych (gruźlica).

Po spotkaniu z żoną Migurscy zamieszkali w Międzylesiu pod Warszawą i tam Migurski pracował w znanej fabryce urządzeń elektrycznych Szpotańskiego. W okresie okupacji był członkiem Armii Krajowej Powierzono mu stworzenie dużego oddziału będącego kadrą przyszłych żołnierzy Polskiej Marynarki Wojennej. Prawdopodobnie został wtedy awansowany do stopnia komandora porucznika. W chwili wybuchu powstania oddział ten miał zadanie opanować Port Czerniakowski i zabezpieczyć sprzęt pływający do łączności i transportu między lewobrzeżną Warszawą a Pragą w przypadku zablokowania lub zniszczenia przez Niemców mostów.

Niestety Migurski, mieszkający w Międzylesiu nie dotarł na miejsce koncentracji jego oddziału i nie brał udziału w Powstaniu.

Po zakończeniu wojny Migurski przeniósł się z żoną do Gdańska, gdzie został jednym z dyrektorów Zjednoczenia Stoczni Polskich. W roku 1947 zaproponował Alinie Plewko stanowisko rzecznika prasowego tego Zjednoczenia. Nie doszło do realizacji tego zamierzenia, gdyż Migurski nagle został pozbawiony pracy i stanowiska jako osoba obca klasowo. Zdarzenie to jest bliżej omówione w biogramie Aliny Plewko.

Migurski przeszedł na rentę zdrowotną. W tym czasie nawiązał bliskie stosunki towarzyskie z konsulem francuskim w Gdańsku o nazwisku Delttour. Na Przełomie lat 50/60 konsul ten był podejrzewany o inspirowanie sabotażu w Zakładach „Zamech” w Elblągu, w których zniszczono cenne precyzyjne obrabiarki. Migurski, bliski znajomy tego konsula, oskarżony o współudział w tym sabotażu, został aresztowany, a potem skazany na wieloletnie więzienie. Z powodu zaawansowanej i nie leczonej gruźlicy zmarł w więzieniu w Szczecinie w latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku i tam został pochowany.

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

Geprüft!
Oflag II B^{An}

J. W. Pami Okina Pliwko

Gebührenfrei!

Absender:	
Vor- und Zuname:	
ofltant MIGURSKI Bohdan	
Gefangenennummer: 780	
Lager-Bezeichnung:	
Oflag II B	
Deutschland (Alemagne)	

Empfangsort: Warszawa

Straße: Nowy Świat 4/5

Land: Konigsberg
Landesteil (Provinz usw.)

Kriegsgefangenenlager
Oflag II B

Datum 26. II. 1940

Hochana Lili! Jeszcze cetero dni minely a od Madzi nie!
 popularze ludzkie im 7 my tydnia. Jaki to tango i
 muzyka bez windomosci od Swiech! Mam nadzieje
 ze od Ciebie otrzymam jakis list wyjasniajacy
 to tango i miloscie ktery zlas mnie jest zic-
 pernie niezrozumialy. Tymczasem to piszecie ze
 jestona zabawa. Cudnyci meano, Ciaci ki i Kuzadzi,

L. 4. (L) (AM/AP) (22.2.40) (1/2)

719 #

H II Grotto

Kriegsgefangenenpost

(21)

Oflag II B

An J. W. Pani Olima Plewko

**Geschrift!
Oflag II B**

Gebührenfrei!

Empfangsort: WARSAWA
Straße: Nowy ŚWIĄZD 4/5
Land: Kommandantur
Landesteil (Provinz usw.):

Deutschland (Allemagne)

Lager-Berechnung : Oflag II B

Gefangenennummer: 780

Absender: MISURSKI Andrzej

Absender:

Celam unikięcia sekwestru poczty pisze
czytelnie, zwięźle i tygodniowo tylko raz. Nie
używać skrótów, ani w podpisach.

22. II. 40. Druga i Kochana Lili Do krewnych!

Za pocztówką z 27 20 40...
Chora kupa...
Przepraszam...
Kolejki prawie...
Wszystkich stron...
nie dostaję?...
nie, mi stało...
zmarła...
- mi? - Bóg...
jeż to...
fakt co...
zapomniała...
muszę...
to...
to...
to...
to...

TREŚĆ LISTU: L. 4. (L) (AM/AP) (22.2.40) (1/2)

22.II.40. Kochana Lilo! Bardzo Ci dziękuję za pocztówkę z 22 stycznia. Bardzo mi żal że Ciocia chora była ale mam nadzieję, że zupełnie zdrowa. Proszę caować rączki kochanej Cioci ode mnie. Od Ciebie dostałem kartę od Januszów i od Do...icza też. Koledzy prawie co dzień otrzymują wiadomości z różnych stron. Powiedz mi dlaczego od Jadzi nic nie dostaję. Dla czego? Dziś 6-ty tydzień jak od niej ani słóweczka nie otrzymałem. Gdyby nie pisałem i ją donderuję i w ten sposób otrzymał pośrednio wiadomości od niej chyba byłbym zwariował.. Nie mniej jestem bardzo niespokojny o niej. Błagam ci napisz mi prawdę i powiedz że wcale to nieładne z jej strony. Piszę do niej regularnie 7 razy w miesiącu, to jest co 4-ty dzień! a ona zupełnie o mnie jakby zapomniała. Jestem zdrow i bezustannie myślę o niej i się martwię okropnie. Chciałem wysłać jej pieniądze – oszczędziłem specjalnie dla niej ale niestety, pieniądze zostały mi zwrócone jakoby nie można przekazać do Warszawy. Bardzo oto się martwię ale nic poradzić nie mogę. Do tej pory przeszło 200 marek jak tylko będzie można to prześlę do niej. Całuję cię mocno Ciocia i Kryś też Czy masz wiadomości od Jurka. Napisz. Twój oddany Adrian

KOMENTARZE DO LISTÓW

Por. Adrian Migurski był w roku 1940 jeńcem niemieckim o numerze 780 umieszczonym w oflagu II B w miejscowości Arnswalde obecnie Choszczno. W swoim liście do Aliny Plewko z dnia 22 lutego 1940 roku pisze, że nie miał żadnej wiadomości od swojej żony Jadwigi, od sześciu tygodni, to jest od pierwszych dni stycznia 1940 r. Można się domyślać, że nie był wzięty do niewoli we wrześniu 1939 r., a aresztowany przez Niemców pod koniec grudnia tego roku, gdyż w tym okresie były dość liczne przypadki aresztowania i zsyłania do oflagów znajdujących się na wolności oficerów polskich. Być może tego przyczyną były jego związki służbowe z Polską Marynarką Wojenną.

Lilka to Alina Plewko siostra stryjeczna żony Migurskiego Jadwigi.

Ciocia to Urszula Magnuska matka Aliny Plewko.

Jurek to mąż Aliny Plewko por. Lekarz Jerzy Plewko, w tym czasie internowany na Węgrzech.

Kryś to Krystyn Plewko syn Jerzego i Aliny.

Janusz to nieznana osoba.

LISTY KRYSTYNA PLEWKO

Krystyn Plewko

pseudonim	data urodzin	Archiwum Historii Mówionej	galeria zdjęć
"Krystyn"	1926-01-13	Krystyn Plewko	
funkcja	data śmierci	mur pamięci: kolumna/pozycja	
dowódca drużyny			

Stopień

kapral podchorąży

Numer legitymacji AK

15109

Miejsce urodzenia

Warszawa

Rodzice

Jerzy - Alina z domu Magnuska

Wykształcenie do 1944 r.

Uczeń Gimnazjum Górskiego, od jesieni 1939 r. kontynuował naukę w Gimnazjum im. Mickiewicza. W maju 1944 r. uzyskał maturę na tajnych kompletach

Udział w konspiracji 1939-1944

Od połowy maja 1942 r. członek Szarych Szeregów w 3. WDH im księcia J. Poniatowskiego przy Gimnazjum im A. Mickiewicza w Warszawie; wprowadzający Stanisław Bortemps (kolega szkolny, późniejszy prof. SGGW w Warszawie), uczestniczył m.in. w rozpoznaniu niemieckich kolumn samochodowych przejeżdżających przez Warszawę. W listopadzie 1942 r. złożył przysięgę żołnierką na ręce ppor. "Wojtka" (Wojciecha Zaczekiewicza) dowódcy plutonu 225 żołnierskiego zgrupowania "Zmija". Został skierowany na kurs podoficerski (młodszych dowódców), który ukończył wiosną roku 1943 w stopniu starszego strzelca. Przez kolejne miesiące tego roku sam prowadził szkolenia strzeleckie w trzech sekcjach żołnierzy z Woli i Pragi. Latem 1943 r. został skierowany do Szkoły Podchorążych im. Lisa-Kutia, którą ukończył w czerwcu 1944 r. w stopniu kaprala podchorążego. Jesienią 1943 r. wchodził w skład obstawy akcji likwidacyjnej przeprowadzonej pod dowództwem ppor. "Wojtka" na ul. Elektrycznej w Warszawie. Na Żoliborzu, w piwnicy domu przy ul. Krechowickiej, produkował butelki samczapalające. 2 lutego 1944 r. w czasie przygotowań do nieudanej akcji likwidacyjnej na ulicach Żoliborza został ujęty przez policję niemiecką wraz z dwoma kolegami z plutonu 225 "Bogdanem" (Bogdan Broniowski) i "Wackiem" (Wacław Gluth-Nowowiejski). Przewiezieni do siedziby Schutzpolizei "Nordwache" (Chłodna róg Żelaznej), a następnie do siedziby Gestapo w al. Szucha, dzięki niezwykle szczęśliwemu zbiegowi okoliczności i po krótkim przesłuchaniu zostali wieczorem tego samego dnia zwolnieni. Ze względu na zagrożenie, spowodowane tym aresztowaniem, konspiracyjnego archiwum znajdującego się w jego mieszkaniu oraz ze względu, że w tym mieszkaniu, po ucieczce z obozu internowania na Węgrzech mieszkał na plk. "Twardy" (Jan Kotowicz - później ostatni dowódca 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK) polecono mu przerwać kontakty z jednostką macierzystą, tj. z plutonem 225 zgrupowania "Zmija" II Obwodu Okręgu Warszawskiego AK. Został on, w czerwcu 1944 r. przeniesiony do sztabu 4. Rejonu I Obwodu (Śródmieście), którego dowódcą był mjr. "Zagończyk" (Stanisław Steczkowski). Około 15 lipca 1944 r. został wyznaczony przez mjr. "Zagończyka" na dowódcę sekcji ochrony jego sztabu z siedzibą przy ul. Marszałkowskiej 125. Służbę tę pełnił do dnia wybuchu Powstania. W latach 1942-1944 równocześnie z zadaniami wykonywanymi w Armii Krajowej pomagał swojej Matce w budowie skrytek w ich mieszkaniu i utrzymaniu centralnego archiwum "Obozu Polski Walczącej" (OPW). Był także łącznikiem donoszącym z punktów kontaktowych do archiwum przechowywaną tam prasę konspiracyjną oraz inne dokumenty i materiały. Był także członkiem tzw. "Młodzieżówki OPW", którą kierował "Wilczek" (Andrzej Rudziński - późniejszy profesor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie).

Adres przed Powstaniem Warszawskim

Warszawa ul. Rakowiecka 41a

Miejsce koncentracji przed godziną "W"

Inkubator nr 4 Rejonu I Obwodu - ul. Marszałkowska 125

Strona korzysta z plików cookie w celu realizacji usług zgodnie z Polityką prywatności.

Możesz określić warunki przechowywania lub dostępu do cookie w Twojej przeglądarce lub konfiguracji usługi.

Oddział

Z chwilą wybuchu Powstania dowodzona przez niego sekcja ochrony sztabu weszła w skład I plutonu, dowódca ppor "Cyk" (NN), a po jego śmierci ppor "Słoń" (Oskar Szmidt), wchodzącego w skład kompanii szturmowej "Stefan" dowodzonej przez por "Stefana" (Stefan Skórzewski). Kompania ta była odwołana do dowódcy 4. Rejonu i Obwodu mjr "Zagończyka". We wrześniu 1944 r. weszła w skład I Batalionu Szturmowego "Rum" dowodzonego przez kpt. "Ruma" (Kazimierz Biłski).

Szlak bojowy

Śródmieście Północ. Razem z I plutonem kompanii "Stefan", w pierwszych dniach Powstania (1-3 sierpnia), brał udział w ciężkich walkach z oddziałem Ukraińców atakujących siedzibę sztabu 4. Rejonu (Marszałkowska 125 i 127). W sierpniu 1944 r. walczył w rejonach pl. Grzybowskiego i ul. Królewskiej, a także ulic Grzybowskiej i Ceglanej (Browar Haberbusch i Schiele). Ze swym plutonem osłaniał zdobyte gmachy PAST-y w rejonie ul. Zielnej. We wrześniu brał udział w ciężkich walkach w rejonie ulic Nowy Świat i Chmielna.

Odniesione rany

4 września 1944 r. został kontuzjowany w piwnicy zbombardowanego domu przy ul. Szpitalnej 4, w którym mieścił się sztab 4. Rejonu. Po trzech dniach powrócił do służby w swoim oddziale.

Awanse

Ze starszeństwem 11.11.1944 r. mianowany podporucznikiem. W roku 2000 awansowany na kapitana WP w stanie spoczynku.

Losy po Powstaniu

W okresie 10.10.1944-23.04.1945 jeniec Stalagu IV-B/H (szpital jeniecki) Zethain (podobóz Stalagu IV-B/H Mühlberg).

Numer jeniecki

299470

Losy po wojnie

Po wyzwoleniu z niewoli (23.04.1945 r.) powrócił do Kraju i odnalazł swoją Matkę w Kielcach. Wobec groźby aresztowania przez UB wyjechał na Śląsk, gdzie włączył się w działalność Opolskiej Grupy Operacyjnej przy Komitecie Rady Ministrów, która prowadziła inwentaryzację i przejmowanie obiektów przemysłowych od wojsk sowieckich. We wrześniu 1945 roku rozpoczął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W tym samym czasie ujawnił swoją okupacyjną i powstańczą działalność przed Komisją Likwidacyjną byłej Armii Krajowej, kierowaną przez mjr "Wiktora-Jacka" (Zygmunta Waltera-Janka) komendanta Rejonu Śląskiego A.K. (później generała WP). Po dwóch latach pobytu na Śląsku przeniósł się do Sopotu i kontynuował studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej. W tym czasie działał w zarządzie Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Gdańskiej, pełniąc funkcję kierownika sekcji informacji i propagandy, która wydała tzw. "Jednodniówkę" pt. "XXV lat Bratniej Pomocy w Gdańsku". Stało się to przyczyną represji politycznych i w roku 1949 relegowania go, z kilkoma kolegami ze studiów z tzw. "wilczymi biletami". Po 40 latach od tego wyroku, w roku 1989 zostali oni rehabilitowani przez prof. H. Samsonowicza, pierwszego ministra Edukacji Narodowej niepodległej Polski. Po przymusowym przerwaniu studiów pracował jako nauczyciel w szkołach zawodowych do roku 1952, a później jako p.o. inżyniera w Biurze Inwestycyjnym Polskiego Radia w Warszawie. Zatając "wilczy bilet" kontynuował studia w Wieczorowej Szkole Inżynierskiej w Warszawie, gdzie w 1953 r. otrzymał dyplom inżyniera ze specjalnością teletransmisja. Pracując dydaktycznie w Wieczorowej Szkole Inżynierskiej i naukowo w Katedrze Teletransmisji Przewodowej Politechniki Warszawskiej kontynuował studia magisterskie i w 1959 r. uzyskał dyplom magistra inżyniera na Wydziale Łączności Politechniki Warszawskiej. W latach 60. i 70. był wykładowcą na: WSI, PW, SGPIIS oraz CODKK. W roku 1967 rozpoczął pracę w Instytucie Łączności jako kierownik kolejno dwóch zakładów naukowo-badawczych: miernictwa i sieci telekomunikacyjnych. W roku 1974 obronił z wyróżnieniem rozprawę doktorską i w roku 1977 został mianowany docentem w Instytucie Łączności, a w 1990 roku został powołany na stanowisko zastępcy do spraw naukowych dyrektora tego instytutu. W roku 1996, ze względów zdrowotnych przeszedł na wcześniejszą emeryturę. Począwszy od roku 1975 rozpoczął działalność dziennikarską. W latach 1975-2008 był redaktorem naczelnym (lub jego zastępcą) kilku czasopism naukowych lub naukowo-technicznych o tematyce telekomunikacyjnej i elektronicznej. Kilkadziesiąt lat był związany z redakcją Przeglądu Telekomunikacyjnego i Wiadomości Telekomunikacyjnych, których jest obecnie Honorowym Redaktorem Naczelnym. W okresie swojej aktywności zawodowej był promotorem kilku rozpraw doktorskich, członkiem Rady Naukowej Instytutu Łączności oraz Naukowych Rad Konsultacyjnych przy ministrach łączności i komunikacji. Jest także członkiem kilku zagranicznych oraz krajowych stowarzyszeń i instytucji naukowych, w tym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego oraz Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Był autorem lub współautorem licznych (łącznie ponad 200 pozycji) książek, artykułów, skryptów, patentów, referatów i opracowań. Za osiągnięcia w swojej działalności zawodowej i społecznej został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżami: Kawalerskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, a także wieloma medalami, odznakami i wyróżnieniami.

Odznaczenia

Krzyż Walecznych (rozkaz z dnia 15.09.1944). Po wojnie: Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami, Krzyż Armii Krajowej (Szare Szeregi), Krzyż Armii Krajowej (Kompania "Stefan"), Warszawski Krzyż Powstańczy, Krzyż Partyzancki i inne medale oraz odznaki.

Informacje dodatkowe

Strona korzysta z plików cookie w celu realizacji usług zgodnie z Polityką prywatności. Możesz określić warunki przechowywania lub dostępu do cookie w Twojej przeglądarce lub konfiguracji usługi.

Wschodzie m.in. Brygada Karpacka; zmarł w 1944 r., pochowany na brytyjskim cmentarzu wojennym w Tel el Kebir w Egipcie.
Matka: Alina z domu Magnuska, dziennikarka, w wojnie polsko bolszewickiej korespondent wojenny, w latach okupacji członka konspiracyjnej organizacji politycznej "Obóz Polski Walczącej", w latach 1941-1944 prowadziła we własnym mieszkaniu w Warszawie konspiracyjne, centralne archiwum tej organizacji.

Źródła

Krystyn Plewko: „Fotografie z Powstania Warszawskiego oraz 50 lat później”, „Wspomnienia z mojego dwuletniego pobytu w Głwicach w latach 1945-1947”, Warszawa 2011. Zbiory MPW, sygn. P/7326. Autorem wszystkich zamieszczonych w biogramie zdjęć z okresu Powstania (datowane: połowa sierpnia 1944 r.) jest fotoreporter IV Rejonu strz. Zygmunt Kukieła "Zetka". Zdjęcia przekazane w 2011 r. do zbiorów MPW w darze przez p. Krystynę Plewko.

Lubię to! Liczba osób, które to lubią: 6.

- [zapropnuj zmiany w tym biogramie >](#)
- [zapropnuj nowy biogram >](#)

■ Komentarze Internautów

wszystkich komentarzy: 0

[Dodaj komentarz >](#)

- [Dodaj komentarz](#)

Strona korzysta z plików cookie w celu realizacji usług zgodnie z [Polityką prywatności](#).
Możesz określić warunki przechowywania lub dostępu do cookie w [Twojej przeglądarce](#) lub konfiguracji usługi.

UZUPEŁNIENIA I KOMENTARZE DO BIOGRAMU KRYSTYNA PLEWKO

RODZINA

Krystyn Plewko (urodzony 13.01.1926) jest synem Aliny z Magnuskich (ur. w roku 1897) i Jerzego (ur. w roku 1895). Szczegółowe biogramy rodziców Krystyna są zamieszczone w obu częściach niniejszego opracowania „Listy z czasów wojny Ojca, Matki i Syna”.

Alina Plewko, dziennikarka, w latach dwudziestych ubiegłego wieku pracowała w redakcji „Przeglądu Wieczornego”. W czasie wojny polsko-bolszewickiej była korespondentem wojennym. Później członkiem Klubu Sprawozdawców Sejmowych. W latach okupacji była aktywnym członkiem konspiracyjnej organizacji politycznej „Obóz Polski Walczącej”. W latach 1942-1944 prowadziła w swoim mieszkaniu w Warszawie konspiracyjne archiwum centralne tej organizacji. Po wojnie pracownik redakcji „Życia Warszawy”. Zmarła w roku 1963.

Dr Jerzy Plewko, lekarz wojskowy, chirurg. W latach wojny 1919-1920 służył m. in. w Dywizji gen. Żeligowskiego. W latach międzywojennych pracował w szpitalu ZUS na Solcu w Warszawie. We wrześniu 1939 r. był ordynatorem w kolejowym pociągu sanitarnym. W latach 1941-1944 służył Polskich siłach Zbrojnych na Bliskim Wschodzie, m. in. w Brygadzie Karpackiej pod Tobrukiem. Zmarł nagle w roku 1944 w Egipcie i tam został pochowany.

Ich syn Krystyn w roku 1951 ożenił się, w roku 1951, z Teresą, z domu Maślakowiec (ur. 1930), Jej ojciec Sergiusz był porucznikiem-lotnikiem. W czasie okupacji działał w wywiadzie A.K. Teresa między innymi była jego łączniczką. Kombatantka, ppor. W.P. Teresa Plewko pracowała w redakcjach „Expressu Wieczornego” i „Kurierza Polskiego”. Odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi j odznaką „Syna „(Córki) Pułku” oraz Medalem Wojska.

Teresa i Krystyn Plewko mają dwie córki: Hannę (ur. 1953) i Katarzynę (ur. 1956).

Hanna Plewko była absolwentką Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Warszawskiego. W Polsce pracowała m. in. w Zakładzie Badań

Polarnych PAN. W roku 1983 wyszła za mąż za holendra Martina Hulsena, nauczyciela. Zamieszkała w Holandii. Pracowała tam jako pedagog w wyższym szkolnictwie zawodowym oraz szkołach średnich ucząc ekonomii. Zmarła nagle w roku 2006. Hanna i Martin Hulsen mają córkę Linę urodzoną w roku 1990, psychologa.

Katarzyna Plewko studiowała w Polsce na Wydziale Projektowania Przemysłowego w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W roku 1980 wyszła za mąż za holendra Gerarda Hulsena (brata Martina), poligrafa i zamieszkała w Holandii. Jest absolwentką Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Arnhem w Holandii. Studiowała też informatykę na uniwersytecie Tilburgu w Holandii. Była wieloletnim pracownikiem Narodowego Banku Holenderskiego. Obecnie prowadzi własną pracownię projektowania graficznego, Katarzyna i Gerard Hulsen są bezdzietni,

Konspiracyjna matura

Krystyn Plewko urodził się w Warszawie i tutaj uczył się i mieszkał, aż do Powstania Warszawskiego. Przed wojną ukończył pierwszą klasę w gimnazjum Wojciecha Górskiego. Po kapitulacji Warszawy w 1939 r., w październiku przeniósł się do gimnazjum im. Adama Mickiewicza, które jak wszystkie średnie szkoły Niemcy zamknęli. Nauka w dalszych trzech klasach gimnazjalnych była jednak półlegalnie kontynuowana. W latach 1942-1944 nauka w liceum była prowadzona konspiracyjnie w tak zwanych kompletach w prywatnych mieszkaniach, także w mieszkaniu Krystyna, w którym także odbył się egzamin maturalny w maju 1944 r.

Inne źródła

* Biogram Krystyna Plewko, zamieszczony wcześniej w tym opracowaniu jest umieszczony w portalu Muzeum Powstania Warszawskiego (1944.pl). dział Historia/Biogramy.

* Na tym portalu , w dziale Historia/Archiwum Historii Mówionej jest także umieszczona bardzo obszerna relacja-wywiad z Krystynem Plewko (stenogram z nagrania wideo).

* Także na tym portalu w dziale fotografie z Powstania/Zygmunt Kukieła, znaleźć można kilka fotografii Krystyna Plewko.

* W książce pod tytułem „Leksykon polskiego dziennikarstwa” Elżbiety Cichockiej (2000r.) znajduje się notatka biograficzna Krystyna Plewko uwzględniająca jego działalność dziennikarską i redaktorską.

* W książce pod tytułem „W zasięgu Pasty” (1994) Roberta Bieleckiego o Powstaniu Warszawskim w Śródmieściu-Północ Krystyn Plewko jest wspomniany wielokrotnie.

* W książce pod tytułem „Królewska 16”(1984) Macieja Kledzika, autor także wspomina Krystyna Plewko.

* W książce pod tytułem „Wspomnienia studentów Politechniki Śląskiej”(2012) pod redakcją Wiesława Jana Bąka. Są w niej zawarte z dwa napisane przez Krystyna Plewko fragmenty: „Wspomnienia z mojego dwuletniego pobytu w Gliwicach w latach 1945-1947” i „ Śląskie echa mojej działalności w Armii Krajowej”. Ten drugi fragment dotyczy ujawnienia się autora w roku 1945 jako żołnierz A.K. i konsekwencji z tego wynikłych.

* Krystyn Plewko przez 35 lat był redaktorem miesięcznika „Przegląd Telekomunikacyjny i Wiadomości Telekomunikacyjne”, w tym od kilku lat jest Honorowym Redaktorem Naczelnym tego tytułu. Z okazji osiemdziesięciolecia istnienia tego miesięcznika w maju 2008 wydano zeszyt okolicznościowy, a w nim dwie pozycje: artykuł prezentujący historię i osiągnięcia tego zasłużonego miesięcznika, którego autorami byli Krystyn Plewko i Bogdan Zbierchowski, ówczesny Redaktor Naczelnny oraz sylwetkę Krystyna Plewko z tej okazji wyróżnionego „Laurem 80-lcia Przeglądu Telekomunikacyjnego”.

* Instytut Łączności w Warszawie w roku 2009 obchodził 75 rocznicę jego stworzenia. Z tej okazji wydano zeszyt okolicznościowy jego kwartalnika pod tytułem „Telekomunikacja i techniki informacyjne”. W zeszycie tym przedstawiono najważniejsze osiągnięcia naukowe Instytutu. Zamieszczono w nim artykuł Krystyna Plewko po tytułem: „Optymalizacja sieci telekomunikacyjnej państwa — prace prowadzone w latach siedemdziesiątych”. Krystyn Plewko stworzył wówczas badawczy Zakład Sieci Telekomunikacyjnych i był jego kierownikiem. Głównym osiągnięciem naukowym tego zakładu było zbudowanie Systemu „KOSMOS” (KOmputerowy System Maszynowej Optymalizacji Sieci).